

PROGRAM PODPORA RAVNATELJEM

Poročilo o izvedbi v šolskem letu 2014/2015

Pripravil:
Sebastjan Čagran

Ljubljana, december 2015

PROGRAM PODPORA RAVNATELJEM

Poročilo o izvedbi v šolskem letu 2014/2015

Sebastjan Čagran

Založila: Šola za ravnatelje

Odgovorna oseba: dr. Vladimir Korošec

Ljubljana, 2015

© 2015 Šola za ravnatelje

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37(497.4)(0.034.2)

ČAGRAN, Sebastjan

Program Podpora ravnateljem [Elektronski vir] : poročilo o izvedbi v šolskem letu 2014/2015 / pripravil Sebastjan Čagran. - El. knjiga. - Kranj : Šola za ravnatelje, 2015

Način dostopa (URL): <http://www.solazaravnatelje.si>

ISBN 978-961-6637-94-7 (pdf)

284538624

UVOD

Da bi ponudili strokovno pomoč pri pravnem poslovanju vzgojno-izobraževalnih zavodov, je Šola za ravnatelje v okviru projekta Vseživljenjsko učenje ravnateljev – usposabljanje za vodenje šol in vrtcev IV (v nadaljevanju VŽU IV) kot nosilka projekta tudi v šolskem letu 2014/2015 nadaljevala izvajanje programa Podpora ravnateljem.

Program Podpora ravnateljem smo vzpostavili v šolskem letu 2012/2013, da bi povečali kakovost pravnega poslovanja v zavodih, spodbudili ravnatelje k samostojnemu reševanju pravnih problemov, razširili njihovo pravno znanje ter spodbudili večje zavedanje o vlogi ravnatelja kot poslovnega organa.

V šolskem letu 2014/2015 smo v okviru omenjenega programa zagotovili podporo v okviru:

- obstoječe interaktivne spletne strani za e-podporo/e-podporo, na katero je prijavljenih **855** uporabnikov (ravnateljev);
- **dvajsetih** posvetovalnih obiskov v vzgojno-izobraževalnih zavodih;
- **dveh** svetovanj regijskim aktivom ravnateljev;
- **šestih** tematskih delavnic, ki se jih skupno udeležilo **sto petdeset** ravnateljev, in **dveh** izobraževanj za ravnatelje, pomočnike ravnateljev, računovodje in poslovne sekretarje, ki se jih je skupno udeležilo **šestinsedemdeset** udeležencev.

Poročilo je oblikovano kot dopolnitev poročila o izvedbi programa v šolskem letu 2012/2013 in se osredotoča le na konkretne dejavnosti, ki smo jih izvedli v šolskem letu 2014/2015 na vseh treh opredeljenih področjih.

E-PODPORA RAVNATELJEM

V okviru e-podpore/e-podpore se je v šolskem letu 2014/2015 povečalo število ravnateljev, ki lahko dostopajo do spletne strani. V šolskem letu 2012/2013 je bilo vanjo vključenih 763 ravnateljev, ob koncu projekta VŽU IV novembra 2015 pa že 855.

SPLETNA STRAN

Na spletni strani smo pri podpodročju »spremembe zakonodaje« v šolskem letu 2014/2015 največ pozornosti namenili spremembam na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leto 2015, spremembam na področju usmerjanja otrok s posebnimi potrebami in spremembam pravilnikov, ki urejata preverjanje in ocenjevanje znanja ter napredovanje učencev in obrazce javnih listin v osnovni šoli.

V okviru podpodročja »interni akti« smo objavili več vzorcev posodobljenih pravilnikov in pogodb.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Možnost pošiljanja vprašanj v zvezi s pravnim in finančnim poslovanjem zavodov preko spletnega obrazca so ravnatelji že ob vzpostavitvi sprejeli zelo pozitivno, med izvajanjem pa smo zabeležili naraščanje števila vprašanj. V šolskem letu 2012/2013 jih je bilo nekaj več kot 150, v šolskem letu 2014/2015 pa smo jih zabeležili 221. To kaže tako na zahtevnost in kompleksnost dela ravnateljev na področju opravljanja poslovnih nalog kot na potrebo po tovrstni obliki podpore in njeno veliko uporabnost.

Odgovore smo posredovali ravnateljem, ki so vprašanja zastavili, del odgovorov pa smo objavili tudi na spletni strani, in sicer tako, da so na voljo vsem, ki imajo dostop do spletne aplikacije. Gre za odgovore, ki vsebujejo pomembne in dovolj splošne informacije, da jih lahko koristno uporabijo tudi tisti, ki se s konkretno težavo sicer še niso srečali. Velika večina vprašanj se nanaša na področje urejanja delovnih razmerij, saj se največ dilem pojavlja v zvezi z določanjem dopusta, postopki zaposlovanja, povračili stroškov za prevoz na delo, prehrano, z napredovanji, določanjem plače ipd.

POSVETOVALNI OBISKI

Ravnatelji se soočajo s številnimi vprašanji, povezanimi z vodenjem zavodov, notranjimi akti in drugimi pravnimi vprašanji. Na obiskih predavateljev – pravnikov Šole za ravnatelje – v vzgojno-izobraževalnih zavodih so dobili odgovore oziroma pojasnila, povezana s konkretnimi vprašanji, s katerimi se srečujejo pri svojem delu. Namen obiskov pa je bil tudi preveriti obvezne notranje pravne akte vzgojno-izobraževalnih zavodov, njihovo vsebinsko ustreznost in uporabo že pripravljenih vzorcev.

Načrtovanje izvedbe posvetovalnih obiskov, priprava gradiv ter druge dejavnosti v zvezi s tem so potekali od septembra do novembra 2015. V tem času smo pripravili dvajset posvetovalnih obiskov. Vsi so potekali na sedežih zavodov. Razpis za izvedbo posvetovalnih obiskov je bil na spletni strani Šole za ravnatelje objavljen avgusta 2015. Do konca razpisa se je prijavilo štirideset zavodov, od tega dvanajst vrtcev, osemnajst osnovnih šol, tri srednje poklicne in strokovne šole, tri gimnazije, ena glasbena šola, en dijaški dom in dve ljudski univerzi. Glede na regijski kriterij in kriterij ravni izobraževanja smo posvetovalni obisk izvedli v sedmih vrtcih, desetih osnovnih šolah, eni srednji poklicni in strokovni šoli, eni gimnaziji in eni ljudski univerzi.

Preglednica 1: Število obiskov in datumi posvetovalnih obiskov

Posvetovalni obiski	Število obiskov	Datumi izvedbe
september 2015	7	11. 9. 2015 (Vrtec Idrija) 15. 9. 2015 (Gimnazija Antonio Sema Piran) 17. 9. 2015 (OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert) 22. 9. 2015 (Vrtec Radenci) 24. 9. 2015 (OŠ Hinka Smrekarja Ljubljana) 25. 9. 2015 (OŠ Veliki Gaber) 29. 9. 2015 (OŠ Draga Kobala Maribor)
oktober 2015	10	1 10. 2015 (OŠ Otočec) 2. 10. 2015 (OŠ Primoža Trubarja Laško) 9. 20. 2015 (Gimnazija in ekonomska šola Trbovlje) 13. 10. 2015 (OŠ Dob) 15. 10. 2015 (OŠ Pivka) 16. 10. 2015 (Vrtec Škofja Loka) 20. 10. 2015 (OŠ dr. Ivana Korošca Borovnica) 22. 10. 2015 (Ljudska univerza Kočevje) 26. 10. 2015 (Vrtec Najdihojca) 30. 10. 2015 (Vrtec Mehurčki Komenda)
november 2015	3	9. 11. 2015 (Kranjski vrtci) 10. 11. 2015 (Vzgojnovarstveni zavod Radovljica)
SKUPAJ	20	

Posamični obisk sta v paru izvedla dva predavatelja – pravnika. Posvetovalni obiski v vzgojno-izobraževalnih zavodih so potekali med 8. in 16. uro, dolžina je bila odvisna od zahtevnosti pregleda pravnega poslovanja posameznega zavoda ter drugih dejavnikov.

Preglednica 2: Izvedba posvetovalnih obiskov glede na regijsko zastopanost

Regijska zastopanost	Število	%
Ljubljanska	4	20
Mariborska	1	5
Gorenjska	4	20
Celjska	2	10
Posavska	1	5
Dolenjska	4	20
Obalno-kraška	1	5
Severnoprimorska	1	5
Kraško-notranjska	1	5
Pomurska	1	5
	20	100 %

Uvodnemu pogovoru z ravnateljem je sledil pregled vseh notranjih in drugih aktov zavoda, neposredno povezanih z njimi (npr. ustanovitvenega akta). Po pregledu smo opravili pogovor z ravnateljem, med katerim smo ga delno že seznanili z ugotovitvami v zvezi z urejenostjo pravnega poslovanja zavoda, morebitnimi pomanjkljivostmi in predlogi za izboljšave. Hkrati je bil pogovor namenjen ravnateljevemu vprašanju, predstavitvi načinov, kako se je mogoče izogniti ponavljanju nekaterih napak v prihodnosti, uporabi vzorcev notranjih aktov, približati smo jim skušali področje prava in spregovoriti o siceršnjih možnostih za nadaljnje sodelovanje vzgojno-izobraževalnih zavodov s Šolo za ravnatelje.

Ugotovitve v zvezi s pregledom notranjih aktov, morebitna vprašanja ravnatelja ter druge posebnosti obiska sta izvajalca posvetovalnega obiska zbrala v zapisniku. Na podlagi izvedenega posvetovalnega obiska sta pripravila poročilo, v katerem sta navedla vse svoje ugotovitve, in ga po e-pošti poslala ravnatelju. Poročilo je sestavljeno iz:

- navedbe nepravilnosti in predlogov za popravke;
- navedbe obveznih notranjih aktov, ki jih zavod še ni sprejel;
- navedbe zastarelih notranjih aktov, ki jih zavod ne potrebuje več;
- odgovorov na ravnateljeva vprašanja;
- navedbe gradiv, objavljenih na spletni strani Podpore ravnateljem.

Analiza poročil o posvetovalnih obiskih je pokazala, da so vrtci sprejeli večino obveznih notranjih pravnih aktov oziroma skoraj vse, tudi obvezna vsebina je v njih večinoma zajeta. Analiza obveznih internih aktov osnovnih šol je pokazala, da te večinoma še niso sprejele pravilnikov, ki urejajo način prijave, časovno razporeditev dela izpitnih komisij ter potek izpitov. Na pogoste pomanjkljivosti je analiza pokazala tudi v zvezi s pravili na področju šolske prehrane in s pravili o prilagajanju šolskih obveznosti. V zvezi z obveznimi notranjimi akti srednjih šol analiza kaže največ pomanjkljivosti na področju šolskih pravil in šolskih pravil o zaključnem izpitu.

Po izvedbi posvetovalnih obiskov smo s pomočjo vprašalnika opravili evalvacijo posvetovalnih obiskov. Ravnatelji so bili z izvajalci posvetovalnih obiskov zadovoljni. Večina jih je menila, da so že med posvetovalnim obiskom dobili jasne odgovore na svoja vprašanja. Iz evalvacije je moč ugotoviti še, da so posvetovalni obiski z individualnim pristopom ravnateljem pomagali k boljšemu razumevanju pravnega področja ter spodbudili zanimanje za različne oblike podpore, ki jih ponuja spletna aplikacija. Ravnatelji so bili zelo zadovoljni s kakovostjo poročil o posvetovalnem obisku; večina jih je menila, da je poročilo razumljivo, pregledno in da vsebuje uporabna priporočila.

Temeljitejšo analizo in evalvacijo obiskov ter zapisnike obiskov hranimo v Šoli za ravnatelje.

SVETOVANJA REGIJSKIM AKTIVOM RAVNATELJEV

Namen srečanj z ravnatelji na ravni regijskih aktivov je bil preveriti možnosti za nadgradnjo programa Podpora ravnateljem, tako da bi določene dejavnosti izvajali v manjših skupinah, na regionalni ravni, v okolju, kjer vzgojno-izobraževalni zavodi delujejo. Dodatno smo predvideli še spodbujanje mreženja ravnateljev, s čimer bi omogočili izmenjavo izkušenj, dobrih praks in znanja med člani aktivov. Zato smo pripravili dve pilotni srečanja, eno v Trebnjem, z ravnatelji aktiva Jugovzhodne regije, in drugo v Nazarjah, za aktiv Zgornje Savinjske doline. Na srečanjih smo se tematsko omejili na notranje akte vzgojno-izobraževalnih zavodov, pri čemer smo po pregledu stanja, ob ustreznih nasvetih in vzorcih, dopuščali tudi možnost neposredne uskladitve posameznih dokumentov, ki so jih ravnatelji že prej omenjali kot težavne. Dejavnosti v okviru teh srečanj so vsebovale elemente usposabljanja, skupinskega in individualnega svetovanja na področju urejanja notranjih pravnih aktov zavoda, obravnavali smo aktualna pravna vprašanja, s katerimi se srečujejo zavodi. Srečanja sta bili tako usmerjeni tudi v svetovanje in neposredno pravno podporo pri pripravi novih, spremembi obstoječih ali ukinitvi nepotrebnih pravnih aktov. Ravnateljem smo ponudili možnost za dostop do informacij in pravno svetovanje v primerih, ki so jih že pred tem izpostavili kot kritične.

Na srečanjih in ob poznejšem pridobivanju povratnih informacij se je pokazalo, da so ju ravnatelji dobro sprejeli, sodelovali pa so tudi nekateri izmed tistih, ki se sicer redkeje vključijo v programe Šole za ravnatelje. Prednost takšnega pristopa vidijo ravnatelji zlasti v možnosti za izpostavljanje konkretnih primerov, nejasnosti in težav, s katerimi se srečujejo pri svojem delu. Razprave v manjših skupinah so zanje priložnost za pridobivanje številnih informacij, izkušenj, primerov dobrih praks tako od predstavnikov Šole za ravnatelje kot od drugih kolegov, članov regijskega aktiva. Večkrat so poudarili, da si želijo več neposrednih stikov, ki omogočajo odprt pogovor in so usmerjeni v obravnavo konkretnih dilem iz prakse.

Z regionalno usmerjenim pristopom, ki je bil namenjen manjšemu številu udeležencev, smo preizkušali način zagotavljanja potrebe po pravni podpori ravnateljev neposredno v okolju, kjer delujejo, saj smo prepričani, da jim je določene dejavnosti pomembno približati in jim tako zagotoviti hitrejši dostop do informacij. Pri samem svetovanju so ravnatelji poudarili, da bi tovrstni pristopi lahko predstavljali osnovo za razreševanje posameznih dilem, odprtih vprašanj ter posredovanje stališč prakse na MIZŠ, namenjeni pa bi lahko bili tudi iskanju sistemskih rešitev za določena vprašanja.

TEMATSKÉ DELAVNICE IN IZOBRAŽEVANJA

TEMATSKÉ DELAVNICE

V okviru programa Podpora ravnateljem smo pripravili več tematskih delavnic, v šolskem letu 2014/2015 šest delavnic za ravnatelje, po dve o pripravi notranjih aktov in obravnavanju nasilnih dejanj v šolah, po eno pa o prenehanju delovnih razmerij in izterjavi terjatev. Predvsem sklepanje in urejanje delovnih razmerij se je pokazalo kot tisto področje, na katero ravnatelji naletijo praktično vsak dan in na katerem zaradi kompleksnosti pravnih vprašanj potrebujejo največ podpore oziroma usmeritev.

Ravnatelji so se na delavnice prijavili preko razpisov, ki jih je objavila Šola za ravnatelje.

Preglednica 3: Izvedene tematske delavnice

Tematska delavnica	Datum izvedbe	Izvajalci	Število udeležencev
Izterjava terjatev v izvršilnem postopku	13. januar 2015	Sebastjan Čagran Barbara Kuk Žgajnar	23
Smernice za poenoteno obravnavo nasilnih dejanj v šoli	16. marec 2015	Sebastjan Čagran, Ingrid Klemenčič	24
Priprava notranjih aktov	16. marec 2015	Anja Ussai, Timotej Štritof	29
Priprava notranjih aktov	20. maj 2015	Anja Ussai, Timotej Štritof	28
Smernice za poenoteno obravnavo nasilnih dejanj v šoli	7. oktober 2015	Sebastjan Čagran, Ingrid Klemenčič	23
Prenehanje delovnih razmerij	8. oktober 2015	Sebastjan Čagran Timotej Štritof Barbara Kuk Žgajnar	23

Poudarek delavnic je bil spodbuditi ravnatelje k samostojnemu reševanju pravnih vprašanj s področja delovnih razmerij. Del delavnic je bil namenjen predstavitvi temeljnih zakonov in pojmov s področja delovnih razmerij, udeležencem pa smo razdelili tudi delovne liste s primeri in konkretnimi vprašanji, za reševanja katerih je bilo treba uporabiti določbe različnih zakonov in druge predpise s področja delovanja vzgojno-izobraževalnih zavodov. Udeleženci so v skupinah obravnavali posamezne primere, predavatelji pa so razpravo usmerjali tako, da je privedla do pravilne rešitve posameznega primera, spodbujali so širšo razpravo o obravnavani tematiki, s čimer so udeleženci dobili še druge uporabne informacije z obravnavanega področja.

USPOSABLJANJE RAVNATELJEV, POMOČNIKOV RAVNATELJEV, RAČUNOVODIJ IN POSLOVNIH SEKRETARJEV

Cilj usposabljanja je bil udeležencem predstaviti finančno-računovodski vidik upravljanja terjatev ter postopek izvršbe, od vložitve predloga za izvršbo, ugovora zoper sklep o izvršbi, delne izpolnitve upnika, oprave poizvedb, dopolnitve predloga za izvršbo do umika predloga v primeru poplačila upnika. Šole in vrtci izkazujejo precej neplačanih terjatev, zato so to temo ocenili kot aktualno. V ciljno skupino, ki jo ta problematika zadeva, pa sodijo tudi zaposleni na delovnih mestih računovodja in poslovni sekretar, saj smo predvidevali, da v praksi del nalog, ki se nanašajo na ravnanje z odprtimi terjatvami, poleg ravnatelja opravljajo prav ti zaposleni.

Preglednica 4: Izvedene tematske delavnice

Usposabljanja za ravnatelje, pomočnike ravnateljev, računovodje in poslovne sekretarje	Datum izvedbe	Izvajalci	Število udeležencev
Izterjava terjatev v izvršilnem postopku	3. november 2015	Sebastjan Čagran Barbara Kuk Žgajnar Tatjana Horvat	38
Izterjava terjatev v izvršilnem postopku	12. november 2015	Sebastjan Čagran Barbara Kuk Žgajnar Tatjana Horvat	38

Uvodoma smo udeležencem predstavili računovodsko-finančni vidik upravljanja terjatev; ob tem smo se osredotočili predvsem na vprašanja, kako upravljati neplačane terjatve, da bi zavod prišel do plačila, kako terjatve izterjati in kako jih pravilno računovodsko obravnavati. V nadaljevanju pa smo izpostavili tudi pravni vidik obravnavanja odprtih terjatev, s poudarkom na vodenju izvršilnega postopka.

Postopek, ustrezne listine, ki ji je treba pripraviti, in zakonodajo, ki ureja postopek izvršbe, smo udeležencem predstavili z reševanjem konkretnih primerov. Sodeč po njihovem odzivu je bila tema aktualna, usposabljanje pa dobro zastavljeno, saj je bilo usmerjeno v obravnavanje konkretnih primerov. Odzivi udeležencev so potrdili naša predvidevanja v zvezi s tem, da tovrstne naloge v šolah in vrtcih poleg ravnatelja opravljajo tudi drugi kadri, s čimer ga lahko deloma razbremenijo.

ZAKLJUČEK

Projekt Pravna podpora ravnateljem je v današnjem času, ko se ravnatelji vsak dan srečujejo z zapletenimi pravnimi situacijami, v katerih potrebujejo pomoč pravnikov, nujno potreben. Vse več ravnateljev se odloča za možnost postavljanja pravnih vprašanj, prav tako pa so dobro sprejeli druge oblike e-podpore/e-podpore, posvetovalne obiske in tematske delavnice. Zaradi navedenega lahko sklenemo, da je treba vse že vzpostavljene oblike pravne podpore ravnateljem ohraniti, saj bomo le tako lahko dosegli zastavljeni cilj – še boljše delovanje šol in vrtcev.